MIKC ,,Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola Saules skola”

MĀCĪBU PRIEKŠMETS: KULTŪRVĒSTURISKO VĒRTĪBU APZINĀŠANA VIDES DIZAINĀ , DIZAINS UN TEHNOLOĢIJAS II

SPECIALITĀTE: INTERJERA UN VIDES DIZAINA ASISTENTS 3.KURSS

Cilvēks ar...

PIEREDZES DIZAINS

MEDODISKĀ IZSTRĀDNE

autore: Ivanda Osīte

Daugavpils, 2026

,

Problēma

Vides pieejamība – iekļūšana sabiedriskajā transportā, dzīvojamajā mājā vai jebkurā sabiedriskā vietā, luksofori ar skaņas signāliem -, tie ir vieni no primārajiem aspektiem, kas uztrauc cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Runa ir gan par neredzīgajiem cilvēkiem, gan cilvēkiem ar kustību traucējumiem, stāstīja invalīdu ar kustību traucējumiem biedrības „Ilgas" vadītāja Anna Stankeviča.

Latgales plānošanas reģionā kopumā dzīvo 32,5 tūkst. pilngadīgu personu ar invaliditāti, tai skaitā 1,6 tūkst. ar redzes traucējumiem, 274 ar dzirdes traucējumiem, 6,8 tūkst. ar kustību traucējumiem, 4,4 tūkst. ar psihiskiem traucējumiem, bet 19,8 tūkst. ar cita veida traucējumiem

Daugavpils pilsētā kopumā dzīvo 8,2 tūkst. pilngadīgu personu ar invaliditāti.

"Lielākā problēma ir vides pieejamība, iespējas cilvēkam tikt ārā no četrām sienām," norādīja Soldatjonoka.

Pētījums

Mērķgrupu statistika: būtiskākie rādītāji Daugavpilī:

Pilngadīgas personas ar invaliditāti (2020)- 8 264

Bērni ar invaliditāti (2020)- 329

Augsta sociālā riska ģimenes (2020)- 246

Sociālā riska ģimenes (2020) - 654

Invalīdi – bezdarbnieki (2021) 668

Patversmju un naktspatversmju pakalpojumus izmantojušas personas (2020) - 191

Personu skaits, kam konstatēta atbilstība trūcīgas ģimenes statusam (2020) 2 164

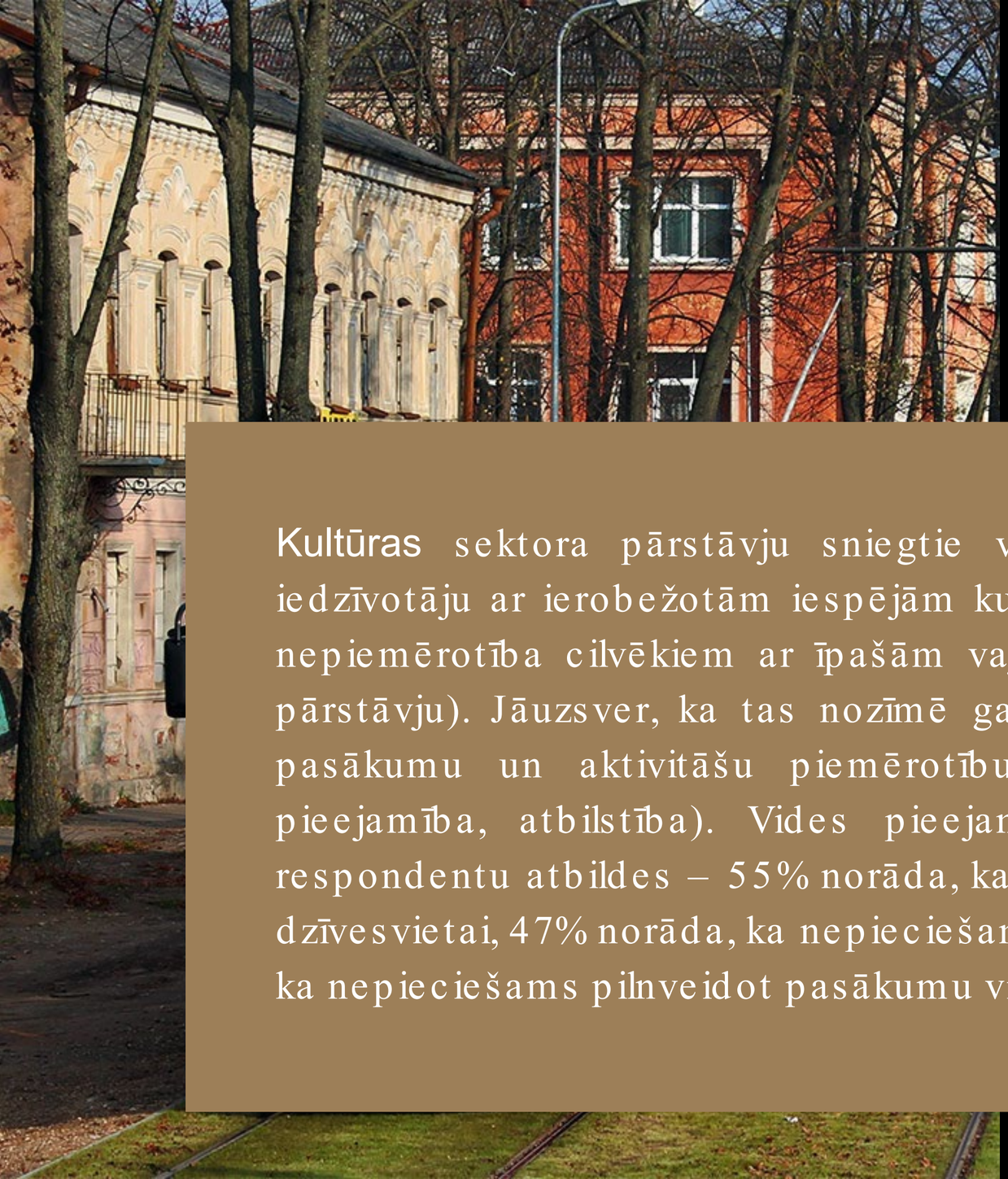
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2019) -279

Kultūras aktivitātes šķēršļi: sektora pārstāvju viedoklis

kultūras

- Visbūtiskākais šķērslis iedzīvotāju ar ierobežotām iespējām kultūras aktivitātei šobrīd ir ***pasākuma norises vietu nepiemērotība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām*** (to norāda 74% kultūras sektora pārstāvju). Vides pieejamības šķērsli pamato arī vairākas citas respondentu atbildes – 55% norāda, ka būtu nepieciešams vairāk 3 pasākumu tuvāk dzīvesvietai, 47% norāda, ka nepieciešams ērtāks sabiedriskais transports, bet 40%, ka nepieciešams pilnveidot pasākumu vietu tehnisko stāvokli.
- Otrs šķērslis ir ***finansiālās iespējas*** – 60% kultūras sektora pārstāvju norāda uz nepieciešamību pēc bezmaksas pasākumiem, 38% norāda, ka iedzīvotājiem nepieciešams vairāk līdzekļu pasākumu apmeklēšanai. Tas, savukārt, nozīmē – pat, ja pasākumu norišu vietas būtu ērti pieejamas iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām, finansiālo iespēju ierobežotība vienalga neļautu būt izteikti aktīviem kultūras līdzdalībā. Tātad tie ir kompleksi risināmi ierobežojumi (vides un finansiālā pieejamība).
- 42% kultūras sektora pārstāvju norāda, ka iedzīvotājiem ar ierobežotām iespējām bieži vien ***nav kompānijas*** , ar ko kopā apmeklēt pasākumus. Cilvēku ar ierobežotām iespējām gadījumā tas nereti ir ne tikai emocionālās labsajūtas aspekts (drošības sajūta ārpus ierastās dzīves vides, lielākā iedzīvotāju pulkā), bet arī fiziskās palīdzības, atbalsta nepieciešamība.
- Kopumā 41% kultūras sektora pārstāvju uzskata, ka šobrīd iedzīvotājiem ar ierobežotām iespējām ***nav pietiekama informētība*** par pasākumu un aktivitāšu iespējām. Jāpiebilst, ka tas nozīmē ne tikai informāciju par konkrētiem pasākumiem un aktivitātēm, bet arī specifisku informāciju par to pieejamību un atbilstību konkrētām mērķgrupām. Piemēram, informācija, vai konkrētā norises vieta ir pieejama cilvēkiem ar specifiskām vajadzībām, vai pasākuma saturs ir piemērots visiem u.tml. • Kultūras sektora pārstāvji bieži norādījuši arī uz to, ka trūkst aktivitātes, kurās mērķgrupu pārstāvjiem iespējams pašiem aktīvi līdzdarboties (41%), nevis būt tikai pasīviem patērētājiem (skatītājiem, klausītājiem). Tas norāda uz nepieciešamību un iespēju cilvēku ar ierobežotām iespējām līdzdalību skatīt plašākā tvērumā – ne tikai kā kultūras patēriņu, bet arī kā kultūras līdzdalību, sociālo līdzdalību, pilsonisko līdzdalību. Šīs dažādās jomas bieži vien pārklājas un apvienojas – kultūras aktivitāšu loma var būt būtiska arī pilsoniskajā līdzdalībā vai socializācijā (skatīt ārvalstu piemērus 5. nodaļā).
- Analizējot kultūras norišu pieejamību iedzīvotājiem ar ierobežotām iespējām, būtisks ir jautājums par to, vai šīm iedzīvotāju mērķgrupām būtu jāveido specializēti pasākumi vai arī jāorientējas uz jebkuru pasākumu un aktivitāšu pielāgošanu mērķgrupu specifikai. Viedokļi par to ir dažādi, lai gan lielākā daļa šī pētījuma ietvaros intervēto ekspertu sliecas par labu viedoklim, ka kultūras pakalpojumiem ir jābūt iekļaujošiem, nevis speciāli veidotiem kādām konkrētām sociālās atstumtības riska grupām

Vides pieejamība

Kultūras sektora pārstāvju sniegtie vērtējumi liecina – visbūtiskākais šķērslis iedzīvotāju ar ierobežotām iespējām kultūras aktivitātei ir pasākuma norises vietu nepiemērotība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (to norāda 74% kultūras sektora pārstāvju). Jāuzsver, ka tas nozīmē gan vides pieejamību (ēkas, telpas), gan arī pasākumu un aktivitāšu piemērotību konkrēto mērķgrupu specifikai (satura pieejamība, atbilstība). Vides pieejamības šķērsli pamato arī vairākas citas respondentu atbildes – 55% norāda, ka būtu nepieciešams vairāk pasākumu tuvāk dzīvesvietai, 47% norāda, ka nepieciešams ērtāks sabiedriskais transports, bet 40%, ka nepieciešams pilnveidot pasākumu vietu tehnisko stāvokli.

Minētajā pētījumā kā šķērslis atsevišķi izdalīta arī satura pieejamība, norādot :

• Satura pieejamība ir aktuālāka cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem, kā arī cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem .

• Šobrīd kultūras organizācijās lielā mērā pietrūkst izpratnes par šo mērķa grupu vajadzībām un risinājumu variantiem .

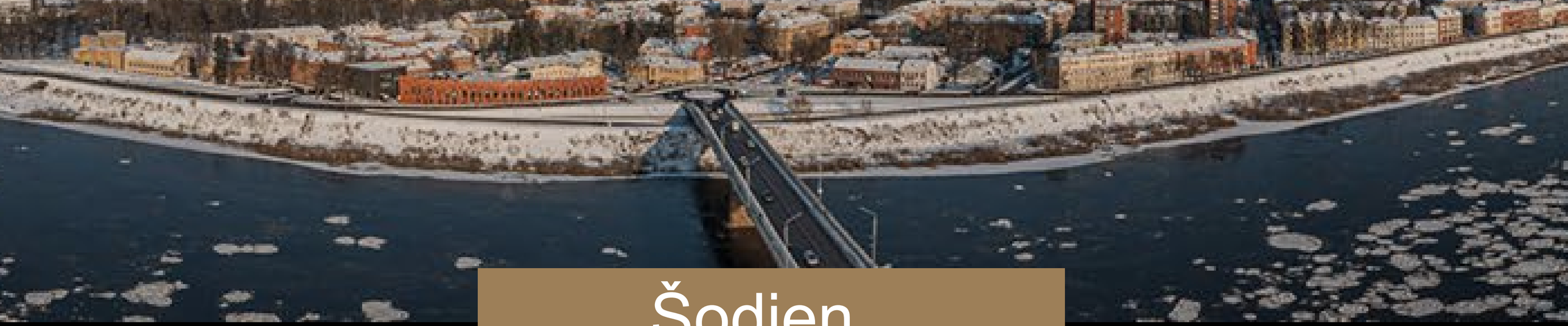
• Cilvēkiem ar redzes traucējumiem satura uztverei svarīga ir audio informācija, kas ir aprakstoša un tiek piedāvāta sinhroni, vai pēc izvēles pieejama pirms pasākuma, blakus mākslas darbam u. tml .

• Līdzīgi arī nedzirdīgiem cilvēkiem muzejos un izstāžu zālēs var palīdzēt video gids ar darba aprakstu zīmju valodā .

• Svešvalodu prasmes cilvēkiem ar redzes traucējumiem var būt vājākas, līdz ar to nepieejamas ir filmas, kas skan oriģinālvalodā un ir tikai titrētas .

• Trūkst satura, kas būtu piemērots maziem, nedzirdīgiem vai vājdzirdīgiem bērniem . Internetā pieejamas tikai dažas pasakas zīmju valodā un zīmju valodā tulkotas multiplikācijas filmas LTV interneta resursā, lai gan šāds saturs būtu nepieciešams regulāri pieejams gan valodas, gan emocionālās pasaules attīstībai .

• Cilvēkiem ar redzes traucējumiem un intelektuālas attīstības traucējumiem ir nepieciešami apmācīti gidi, kas palīdzētu uztvert informāciju izstādēs, muzejos un ekskursijās uztveramā un auditorijai saistošā veidā . Piemēram, ļaujot ar cimdiem aptaustīt eksponātus, ko drīkst aiztikt .

Šodien

Mūsdienās ikdienas problēmas vēl vairāk ir attālinājušas cilvēkus vienu no otra. Cilvēki ar invaliditāti ir vēl vairāk palikuši novārtā. Kas notiek šodien mūsu pilsētā?! Topošajā Daugavpils invalīdu padomē vēlmi sadarboties izteikušas 11 pilsētas sabiedriskās organizācijas, bet kustība par šo cilvēku ar īpašām vajadzībām labāku dzīvi jau sākusies, tas skar kaut vai sabiedrisko transportu vai elementāru iespēju savu transportu novietot tieši invalīdiem paredzētajā vietām, pastiprinot kontroli.

Foto: daugavpils.lv

Kultūras norišu esošais piedāvājums

• Latgales kultūras sektora pārstāvju aptaujā 29% respondentu kultūras norišu piedāvājumu iedzīvotājiem ar ierobežotām iespējām novērtē kā ierobežotu, 50% kā viduvēju, un tikai 6% kā plašu. • Viskritiskāk vērtētas šo iedzīvotāju iespējas iesaistīties amatiermākslas kolektīvos, māksliniecisk ajā pašdarbībā (38% novērtē, ka ir mazas iespējas), apmeklēt interešu pulciņus, klubiņus (30% novērtē, ka ir mazas iespējas), nodarboties ar fiziskām aktivitātēm, sportu (33%).

• Savukārt kā plašas un pieejamas novērtētas šo iedzīvotāju iespējas iesaistīties nevalstisko organizāciju darbībā (51% uzskata, ka ir plašas iespējas), piedalīties vietējo kopienu, apkaimju aktivitātēs (44%), pilnveidoties, apmeklēt dažādus kursus, apmācības, seminārus (44%). • Viedoklis par iespējām apmeklēt kultūras pasākumus ir neviennozīmīgs – 28% uzskata, ka tās ir mazas, 32%, ka viduvējas, bet 36%, ka plašas. • Latgales reģionā 48% kultūras aktivitāšu organizētāju novērtējuši, ka cilvēkus ar īpašām vajadzībām nemaz neiesaista, 24% – ka iesaista viduvēji, bet 28% – ka iesaista plaši. Kopumā gan šie rādītāji ir līdzīgi arī citos reģionos novērotajiem. Tomēr būtiski, ka tikai neliela daļa šīm mērķgrupām pievērš pastiprinātu uzmanību.

Iedvesmai: ārvalstu piemēri iedzīvotāju ar ierobežotām iespējām aktivitātes veicināšanā

The opening reception for "ArtABILITY: an Inclusive Exhibition Celebrating Artists with Special Needs" is held at Agora Gallery in New York City on Jan. 13. (Gardiner Anderson/New York Daily News/TNS)

Vieta: Ņujorka, ASV Saite: https://www.disabilityscoop.com/2022/01/21/nyc-gallery-displays-works-by-artists-with-special-needs/29665/ Mākslas galerija "Agora", kura organizē izstādes pasaulslaveniem māksliniekiem, veidoja apjomīgu izstādi, kurā redzami 40 autoru - mākslinieku ar īpašām vajadzībām un autismu - darbi. Iekļaujošā izstāde "ArtABILITY" tapusi sadarbībā ar nevalstisko organizāciju "Spirit of Hantington"(https://www.spiritofhuntington.com/), kas nodrošina iekļaujošu mākslas izglītību un mākslas terapiju cilvēkiem ar fiziskiem un kognitīviem traucējumiem.

Vieta: Kioto, Japāna Saite: https://connect-art.jp/en/; iniciatīvas programma: https://connect-art.jp/documents/list_of_programs_en.pdf Iniciatīvas mērķis ir atbalstīt māksliniecisk̄as aktivitātes un paplašināt cilvēku ar invaliditāti atzinības gūšanas iespējas, kā arī ar mākslas un kultūras starpniecību padziļināt savstarpējo sapratni starp cilvēkiem neatkarīgi no tā, vai viņiem ir vai nav invaliditāte. Iniciatīvas 2020. gada tēma "Atvērtība mākslā, ķermenī un dizainā." 2021. gada tēma “Savienot, turpināt, paplašināt”. Dažādās Kioto vietās tika organizētas izstādes, meistarklases, tiešsaistes programmas par gada tēmu. Iniciatīvas ietvaros notika arī citas aktivitātes, piemēram, filozofu un mākslas muzeju direktoru īpaša saruna par kultūras tēmu, harmonisku līdzāspastāvēšanu un robežu pārkāpšanu; notika darbnīcas, kurās tika apgūta mākslas novērtēšana izmantojot visas piecas maņas un tika veidota izstāde par sportu cilvēkiem ar invaliditāti “Kioto savienošana ar Parīzi 2024”, gatavojoties olimpiskajām spēlēm Parīzē.

art festival -hero

Vieta: Losandželosa, ASV Saite: https://www.musiccenter.org/experience-learn/experience-learn/for-all-ages/very-special-arts-festival/ Losandželosas mūzikas centra ikgadējs iekļaujošs mākslas festivāls, kurā piedalās jaunieši ar dažāda rakstura traucējumiem. Tajā notiek gan vizuālās un skatuves mākslas performances, gan izstādes un meistarklases. Parasti festivālam ir noteikta tēma.

Valmieras teātris izrāde"Latvijas lepnums.Un aizspriedumi"

Vieta: Stokholma, Zviedrija Saite: https://gladahudikteatern.se/lv/par-teatri/ ”Glada Hudik” teātris ir pašvaldības paspārnē izveidota teātra trupa, kurā kopā darbojas gan aktieri ar garīgās attīstības traucējumiem, gan aktieri bez funkcionālajiem traucējumiem. Teātra darbības mērķis ir katram dalībniekam dot iespēju darīt to, kas tam izdodas vislabāk, tādējādi nodrošinot attīstošas un jēgpilnas nodarbes cilvēkiem ar funkcionālajiem traucējumiem. Teātris ir guvis lielus panākumus gan Zviedrijā, gan ārpus tās. Paralēli teātra mākslinieciskajam darbam tiek īstenoti arī dažādi projekti. Viens no tiem ir projekts ”Bērni nepiedzimst ar aizspriedumiem”, kura mērķa grupa ir 4.-6. klašu skolēni. Projekta pamatā likta ideja, ka integrācijas uzdevums nav panākt, lai visi būtu vienādi. Tās uzdevums ir iemācīt pieņemt, ka cilvēki ir atšķirīgi, un iemācīties tajā saskatīt vērtību. Pateicoties “Glada Hudik” trupas darbam, cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem Zviedrijā ir ieņēmuši savu vietu uz teātra skatuves un guvuši milzīgus starptautiskus panākumus. Teātra aktieri ar Dauna sindromu, kļuvuši par pasaules zvaigznēm, piedaloties modes skatē Ņujorkā, par ko tapusi arī filma (https://www.youtube.com/watch?v=4_pueGlzRdA). Par viņiem ir tapusi arī izcila fotoizstāde “Ikonas” ar devīzi “par tiesībām būt”, ko veidojis Zviedrijas Fotogrāfijas muzejs “Fotografiska” sadarbībā ar “Glada Hudik” teātri. Izstāde 2020. gadā bija skatāma arī Latvijā, tomēr pandēmijas dēļ, neguva plānoto publicitāti

Kā to dara citur...

Garāžas Laikmetīgās mākslas muzejs

Izjūtu muzejs:vājredzīgie un aklie apmeklētāji.Vieta, kur tika izstrādāta metodoloģijā darbam ar šo kategoriju cilvēkiem.

1.Inkluzīvs notikums- pasākums domāts gan cilvēkiem ar invaliditāti gan nē mijiedarbojotiet

2. Braila raksts - burtu, pieturzīmju un ciparu reljefainā ieraksta sistēma , kuru izmanto, lai akli cilvēki vai cilvēki ar vāju redzi varētu lasīt un rakstī

3.Tiflokomentārs- vizuālās informācijas tulkojums(teleraidījumu, filmu, izrādes, deju, mākslas darbu) verbālajā

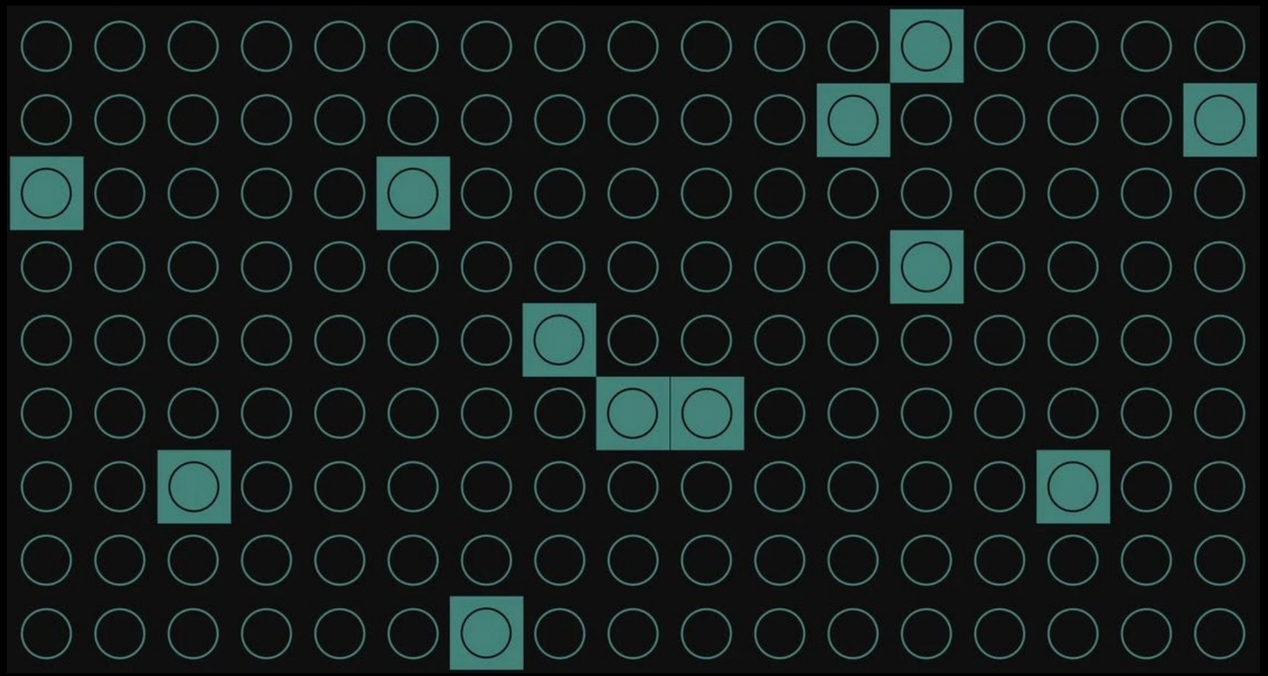
4.Tiflosurdotulks - tulks, kas strādā ar kurlmēmajiem.

Taktīlie attēli/modeļi/- kontūru vai bareljefa attēli, kas tiek izmantoti eksursiju vai meistarklašu laikā cilvēkiek ar vājredzību un aklumu./https://publications.hse.ru/

https://garagemca.org/programs/inclusive-programs/diversity-and-inclusion/

/https://daily.afisha.ru/

Seeing with Photography Collective/Stīvs Erra -fotogrāfs

1997 .gadā Kalifornijā tika izveidota vājredzīgo un aklo fotogrāfu grupa, kura organizē meistarklases visās pasaules malās. Šī tehnika nav unikāla, bet ideāla vājredzīgajiem: zipspuldze pilnīgi melnā telpā ir kā ota ar krāsu. Viņi mēģina atbildēt uz jautājumu, kas ir redzes uztvere vispār. Grupā ir visu kategoriju cilvēki gan redzīgie, gan nē. Tāpēc KOMUNIKĀCIJA ir vissvarīgākais darbā .Kā rezultātā redzīgie fotogrāfi sāk radīt savus darbus ar aizvērtām acīm. Kad cilvēks neredz, tas dot lielāku brīvību iztēlei un smadzeņu darbībai, nevis acīm. Šie mākslinieki pārsvarā strādā portreta žanrā, dažreiz rada arī kluso dabu.

foto: https://www.seeingwithphotography.com/

Noderīgi materiāli par iedzīvotāju ar ierobežotām iespējām iekļaušanu

Anttonen, R., Ateca-Amestoy, V., Holopainen, K. et al (2016). Managing Art Projects with Societal Impact Study Book for Students, Stakeholders and Researchers. Pieejams: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/162798/MAPSI_Study_Book_Final2.pdf?sequence=1 Arts Council of Wales (2018). Developing visually impaired audiences in Wales. Pieejams: https://arts.wales/sites/default/files/2021-07/Developing%20visually%20impaired%20audiences%20in%20Wales.pdf Disability Arts Cymru (2021). Bring us our Creative Rights: Disabled People's Cultural and International Manifesto. Pieejams: https://static1.squarespace.com/static/6027a7fc2fb17600e9e59d61/t/61aa02902e51f37b6d33f808/1638531734822/DAC-Manifesto-2021.pdf House of Knowledge (2020). DETALKS. Creative and Inclusive Non Verbal Education. A Guidebook. Pieejams: https://www.rootsnroutes.eu/data/file/DeTalks_-_Creative_and_Non-Verbal_Education_-_A_Guidebook_Print.pdf Spielhofer, T; Hahne, A. S. (2018). State of the Art: Good Practices of Social Inclusion (through work-based learning strategies) targeted at Young People in the Partners' Countries: UK. Pieejams: https://neetsinaction.eu/wp-content/uploads/2018/12/IO1_UK_-FINAL-VERSION.pdf The Agency for Cultural Affairs of Japan & Kyushu University Joint Research Team (2021.) Social Inclusion through Culture and the Arts: A Handbook for Beginners Building a society of unity in diversity. Pieejams: http://www.sal.design.kyushu-u.ac.jp/pdf/Handbook_for_Beginners_SAL.pdf

iekļaujošā nedēļa

DAUGAVPILS VISIEM: MĀKSLA PRET BARJERĀM

Iekļaujošās nedēļas mērķis pānākt Daugavpils iedzīvotāju, pašvaldības darbinieku un privāto uzņēmēju uzmanību sociālās integrācijas problēmai mūsu pilsētā. Nedēļas garumā sabiedrībai tiks piedāvāta virkne pasākumu, kas aicinās izjust pilsētu tā, kā to jūt cilvēks ar invaliditāti ikdienā. Dzīvojot savā perfektās pasaules cietoksnī, mēs nemaz nenojaušam, ka pilsētu mums apkārt ir daudz savādāka, daudz neērtāka un tā līdz galam arī neizjusta. Padarīsim Daugavpili iekļaujošu, lai tas nepaliek tikai mūsu ilūzijās.

Pasākums – KLUSĀ PILSĒTA

Pasākums palīdzēs cilvēkiem iepazīt pasauli kā nedzirdīgiem vai vājdzirdīgiem cilvēkiem. Jauktā tipa pasākums, personām, kurām nav vājdzirdības, tiek iedotas austiņas/ausu aizbāžņi.

- informētības stacijas – pasākuma laikā parādās informācijas par nedzirdīgo kultūru, zīmju valodas pamatiem, kā arī saziņas padomiem.
- ekskursija pa Daugavpili – ekskursiju vada gids, kurš ir nedzirdīgs, dalībnieki seko līzi, izmantojot rakstiskus norādījumus, vizuālus signālus un neverbālu saziņu.
- pēc pasākuma notiek paneļdiskusija – par pieredzēto, problēmām un ieteikumiem situācijas uzlabošanai.
- pilsētas restorāni iesaistās akcija – pasūtījumi tiek pieņemti neverbāli.
- mākslas darbnīcas – līdzdarbošanās pasākums, kur cilvēki sanāk kopā un rada, galvenā doma, visu radīšanas procesu nesarunāties, bet radīt pēc sajūtām kopīgu mākslas darbu.

Pasākums – SAULE VISIEM VIENA

Pasākuma mērķis ir parādīt apkārtējiem, ka ir lietas, kas mūs vieno. Mums visiem virs galvas ir **saule**, bet katrs no mums to sajūt dažādi. Kāds dzird saules spalgoiņu, sajūt siltumu, cits, gaismas atspīdumu un iekšējo gaismu, bet mēs visi to jūtam un redzam.

- "Saules skolas" fotogrāfu nodaļas studenti sadarbībā ar neredzīgo biedrību piedāvāt izveidot meistarklasi – "Pilsēta mūsu acīm";
- izstāde/akcija – izveido mākslas darbu ar aizsietām acīm - sadarbībā ar T/C "Ditton" tiek izvietotas A3 baltas lapas;
- "Sajūti sauli sevī" – izstādes ietvaros izveidot noslēgtu telpu bez gaismas, ar mērķi iejusties neredzīga cilvēka lomā;
- foto izstāde – Vienības laukumā tiek izveidotā āra instalācija par "Saules bērniem" jeb bērniem ar Dauna sindromu.

KONCERTIVISIEM

Sadarbībā ar vadošo kultūras iestādi “Vienības nams” tiek nodrošināti koncerti ar surdotulkošanu, kas jau ir plaši ieviest ārzemēs.

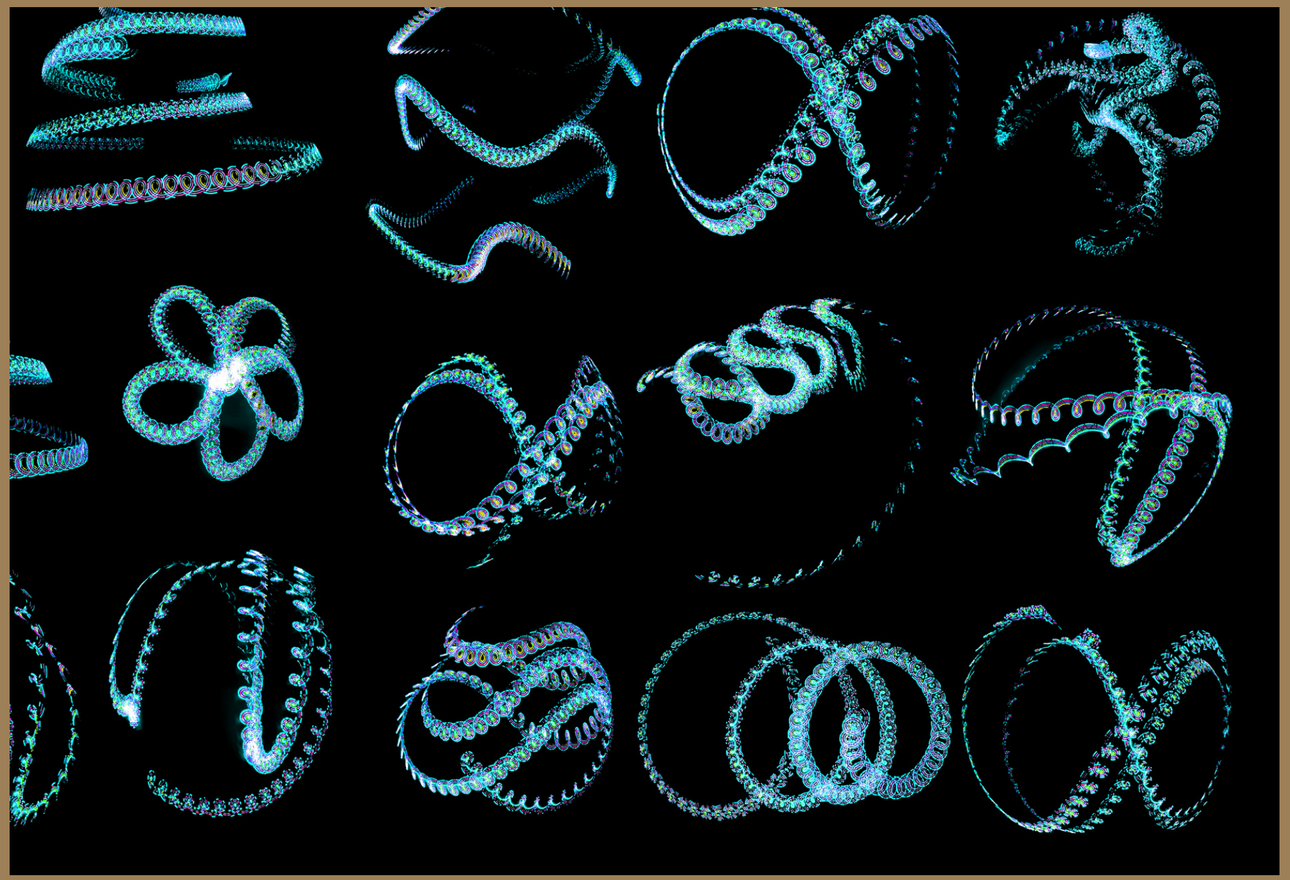
- sajūti mūziku caur vibrācijām – speciāli aprīkoti podesti, kuriem ir iebūvēta grīda, kas laiž vibrāciju no mūzikas atskaņošanas, cilvēkiem nepieciešams baudīt koncertu ar basām kājām;
- mūzikas instrumentu izstāde – personas var aptaustīt mūzikas instrumentus, piesaistot mūziķus, sajust instrumentu vibrācijas;
- ritma dejas – mūziku sajust caur deju un ritmiskām kustībām.

MĀKSLA IEKĻAUJ

Sadarbībā ar Marka Rotko muzeju tiek nodrošināta izstāžu sērija **“Sajūtu izstādes”** , kas ļauj sajust mākslu caur dažādām māņām – tausti, dzirdi, ožu, redzi.

- sadzirdi – izstāde, kurā ir dzirdama mūzika/skaņa pie katra mākslas darba, kas rada mākslas darbu baudāmu ar skaņu un vibrācijām;
- sataustī – izstāde ieteicams apmeklēt ar aizsietām acīm ,kurā visus darbus ir iespējams aptaustīt un sajust darba reljefu;
- sasmaržo – smaržu izstāde, kur izstādīti darbi ar specifiskām smaržām;
- saredzi – izstāde, kurā tikai tiek atpoguļoti plaši un izteiksmīgi gaismas elementi.

Akcija - #pamanidetaļas

Akcijas mērķis pievērst uzmanību un iejusties cilvēka ar invaliditāti lomā – "Iejusties viņa ādā"; "Iekāpt viņa kurpēs"; "Atvērt savu sirdi".

- viena nedeļa bez skaņas - pilsētvidē parādās reklāmas ar titriem un surdotulkojumu (bez skaņas).
- pie tirdzniecības vai citu pakalpojumu vietām izveidot Breila rakstā aprakstošu informāciju .
- pilsētvidē informatīvie stendi par cilvēkiem ar invaliditāti, stāsta savu dzīves gājumu, ikdienu ; pieejami palīglīdzekļi, kas ļauj iejusties šo cilveku ādā.

Akcija - #pieejamībasizaicinājums

- Vienu dienu vietējie uzņēmumi, organizācijas tiek aicinātas piedalīties pieejamības izaicinājumā. Iejusties cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem “ādā” un izmēģināt savas iestādes pieejamību – uzbrauktuves, labierīcības un citas telpas, kas paredzētas cilvēkiem ar invaliditāti .
- performance/hepenings – jauniešu grupa ratiņkrēslos izbrauc pilsētas ielās- Rīgasielā brauc pāri gājēju pārejām .

Seeing with Photography Collective

AKCIJA – SAPŅO!

- Mērķis: daudzveidība vieno - sapņi ir visiem
- izveidot sienu, kur katrs interesents dalās savos sapņos:

atnes fotoattēlu un piestiprina pie sienas, piemēram, Daugavpils Svētā Pētera ķēdēs Romas katoļu baznīcas pagalmā - pilsētas centrā. Šī akcija parādīs, ka neskatoties uz mūsu dažādībām un fiziskajām iespējām mūsu sapņiem nepastāv barjeras un tie ir tik spilgi, cik esam mēs paši.

izmantotie avoti:

- Anttonen, R., Ateca-Amestoy, V., Holopainen, K. et al (2016). Managing Art Projects with Societal Impact Study Book for Students
- Disability Arts Cymru (2021). Bring us our Creative Rights: Disabled People's Cultural and International Manifesto
- Spielhofer, T; Hahne, A. S. (2018). State of the Art: Good Practices of Social Inclusion (through work-based learning strategies) targeted at Young People in the Partners' Countries : UK
- https ://humanlibrary .org/
- https ://www .sustento .lv/
- https ://cyberleninka .ru/
- https ://www .daugavpils .lv/
- https ://www .lnbiedriba .lv/lv
- https ://biedribailgas .wixsite .com/
- http ://www .socd .lv/

PALDIES

par

uzmanību!